

บทที่ 2

ความหมาย ความมุ่งหมายและขอบข่ายขององค์การบริการเยาวชน

ความหมายขององค์การบริการเยาวชน

อร่าม วรรณวิวัฒน์ (หน้า 62) ได้ให้ความหมายของคำว่า “องค์การ” และ “เยาวชน” ไว้ดังนี้

องค์การ หมายถึง สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยระเบียบข้อบังคับ และมีบุคคลจำนวนมากกว่า 2 คนขึ้นไปเป็นสมาชิก โดยทำหน้าที่รักษาระเบียบข้อบังคับและกระทำการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

เยาวชน หมายถึง ผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนซึ่งตามหลักจิตวิทยาอาจกำหนดได้ว่า เยาวชนคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 10-25 ปี

ดังนั้นองค์การบริการเยาวชน หมายถึง หน่วยงาน สโมสร สมาคม ที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนที่จัดทำขึ้นโดยมีระเบียบข้อบังคับและบุคคลที่เป็นสมาชิกจะมีอายุระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดและให้บริการในด้านกิจกรรมต่างๆแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ (Learning) และเกิดประสบการณ์ (Experience)

องค์การ หรือหน่วยงานบริการเยาวชน มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักคือ การเสริมสร้างและพัฒนาให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ โดยการเสริมสร้างและพัฒนาในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1.สติปัญญา
2. จริยธรรม
3. สุขภาพพลานามัย
4. ฝึกอาริพ

ทุกองค์การหรือทุกหน่วยงานต้องกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจัดให้เยาวชนได้พัฒนาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ในด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นให้ได้รู้จักหลักประชาธิปไตย รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม การแบ่งงานกันทำ ทุกคนมีหน้าที่และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีความเอื้อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสียสละไม่เห็นแก่ตัว

การที่จะทำให้เด็กรู้จักหลักประชาธิปไตยนั้น ทำได้โดยการให้เด็กและเยาวชนมีค่านิยมประชาธิปไตย มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีมาตรการและเป้าหมายที่จะเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการเมือง การปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวได้เข้าใจและเห็นคุณค่าของการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนให้มีค่านิยมประชาธิปไตยผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิทยุ โทรทัศน์ ไม่น้อยกว่าวันละ 1 ชั่วโมง และเน้นหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยในทุกระดับชั้น พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัย ฯลฯ ได้มีการจัดรูปแบบการให้ความรู้เรื่องการเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแก่เด็กและเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ กัน รวมทั้งผ่านสื่อมวลชนทางวิทยุและโทรทัศน์ด้วย สำหรับการเน้นหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรม เพื่อส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยในทุกระดับชั้น โรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาได้จัดให้มีการเลือกตั้งหัวหน้าชั้น ผู้แทนโรงเรียน จัดนิทรรศการส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นต้น ในระดับอุดมศึกษาได้มีการจัดตั้งองค์กรนักศึกษา การเลือกตั้งผู้บริหารสถาบันการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม การเข้ามีส่วนร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ซึ่งในการนี้ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีการตั้งงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดด้วย

ความมุ่งหมายขององค์การบริการเยาวชน

องค์การบริการเยาวชน มีความมุ่งหมายในการดำเนินงานดังนี้

1. เป็นแหล่งให้ความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ (Knowledge & Experience) เพื่อเด็กได้ฝึกฝนตนเองและมีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

2. เป็นแหล่งฝึกฝนให้เด็กเกิดความชำนาญ (Skill) ในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อเด็กจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต
3. เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ (Meeting) ของเยาวชนที่มาจากชุมชนที่ต่างกัน เพื่อเยาวชนได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รู้จักเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมทำให้เกิดความเข้าใจ และความสามัคคี เป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต
4. เป็นแหล่งสร้างคนให้มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (Leader & Followers) โดยการใช้หลักประชาธิปไตย ตัวอย่างองค์การบริการเยาวชนที่ให้บริการลักษณะดังกล่าว เช่น องค์การลูกเสือ เนตรนารี โครงการอบรมผู้นำ โครงการเยาวชนสัมพันธ์ ฯลฯ
5. เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดระบบอาวุโส มีการเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้อาวุโสและผู้อ่อนอาวุโส หรือระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง (Seniority & Juniority) ซึ่งก่อให้เกิดความสามัคคี และมีวินัยของหมู่คณะ
6. เป็นแหล่งที่ทำให้เยาวชนมีความรับผิดชอบ (Responsibility) มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือและให้บริการผู้อื่น รักความจริง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความสะอาด ความรู้จักพอ ความมีน้ำใจ และความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข
7. เป็นแหล่งที่สร้างให้คนมีระเบียบวินัย (Discipline) และรู้จักเคารพในสิทธิหน้าที่
8. เป็นแหล่งเสริมสร้างความเป็นไทย ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย (Symbol & Customs)

ขอบข่ายขององค์การบริการเยาวชน (อร่าม วรรณวิวัฒน์, มปป.: 62-66)

องค์การบริการเยาวชนส่วนมากมักจะจัดให้มีกิจกรรมภายในขอบข่ายดังนี้

1. ให้บริการด้านนันทนาการ
2. ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์
3. ให้บริการด้านพัฒนาบุคลิกภาพ
4. ให้บริการด้านการแนะแนวและการฝึกอบรม

องค์การบริการเยาวชนทุกองค์การจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักทั้ง 4 อย่างข้างต้น แต่อาจแยกแยะว่าองค์การใดให้บริการทางด้านใดบ้าง ได้ดังนี้

1. บริการด้านนันทนาการ

องค์การบริการเยาวชนที่ให้บริการด้านนันทนาการ ได้แก่ ศูนย์เยาวชน สมาคม Y.W.C.A สมาคม Y.M.C.A. องค์การลูกเสือ เป็นต้น

2. บริการด้านสังคมสงเคราะห์

องค์การบริการเยาวชนที่ให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ศูนย์เยาวชนให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกซึ่งมีปัญหา สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ช่วยให้เยาวชนรู้จักสงเคราะห์บุคคลอื่น ยุวพุทธิกสมาคมให้การช่วยเหลือภิกษุไร้ญาติ กรมประชาสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน

3. บริการด้านพัฒนาบุคลิกภาพ

องค์การบริการเยาวชนส่วนใหญ่จะให้บริการทางด้านนี้ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ เช่น ศูนย์เยาวชน ยุวพุทธิกสมาคม และสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. บริการการแนะแนวและการฝึกอบรม

องค์การบริการเยาวชนทุกองค์การจะให้บริการด้านนี้แก่เยาวชนเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา องค์การที่ให้บริการด้านนี้ได้แก่ ยุวกสิกรแห่งประเทศไทย อบรมเยาวชนให้รู้จักการประกอบอาชีพการเกษตร การช่างฝีมือ การเย็บปักถักร้อย สมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่เยาวชน

องค์การบริการเยาวชนส่วนใหญ่จะมีขอบเขตในการดำเนินงานที่จำกัดไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานและการให้บริการ เช่น บางองค์การมีขอบเขตการให้บริการเฉพาะบริเวณเขตนครหลวงและเขตเทศบาล ทำให้การบริการอยู่ในวงแคบ ๆ ในขณะที่เยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบท การจัดให้มีบริการต่าง ๆ ควรขยายออกไปยังส่วนภูมิภาค อำเภอ และตำบล เช่น จัดตั้งศูนย์เยาวชนประจำอำเภอ และศูนย์เยาวชนตำบล เป็นต้น